

Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığından:

ESAS NO : 2022/57
KARAR NO : 2022/92
KARAR TR : 28/02/2022

ÖZET: 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanun'u uyarınca verilen uyarma cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.O.U. Turizm Tic. A.Ş.
Vekili : Av. F.K.B.
Davalı : Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı XI. Bölge Müdürlüğünün 27/10/2021 tarihli ve ...-4978 sayılı yazısı ile, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü 15 Temmuz Demokrasi Otagarı Otagar Büro Amirliğince, 15 Temmuz Demokrasi Otagarının Kuzey Çıkışında değişik tarihlerde yapılan denetimler sonucunda, davacı firmanın Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 40. maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen bilgileri Bakanlığın U-ETDS (Ulaştırma Elektronik Takip ve Denetim Sistemi) sistemine bildirmediğinin tespit edildiğinden bahisle, aynı Yönetmeliğin 69. maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi uyarınca UBAK-A seri ve 297037, 291431, 291440, 297079 sıra numaralı dört adet ihlal tespit tutanağı tutularak davacı adına 60 yuvarma cezası verildiği davacıya bildirilmiştir.

2. Davacı vekili, ihlal tespit tutanaklarının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Trabzon 2. Sulh Ceza Hâkimliği 23/11/2021 tarihli ve D.İş No.2021/4076 sayılı kararı** ile, başvuruya konu yuvarma cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırımlardan olmadığını belirterek, başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, davacı vekili tarafından yapılan itiraz Trabzon 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02/12/2021 tarihli ve D.İş No.2021/4054 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Trabzon İdare Mahkemesi 23/12/2021 tarihli ve E.2021/1392 sayılı kararı** ile, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca çıkarılan Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 39 ve 72. maddeleri kapsamında uygulanan idari yaptırım niteliğindeki işleme dayanak oluşturmak üzere düzenlenen tutanağa karşı açılan davanın 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesi kapsamında olduğu, 4925 sayılı Kanun'da da bu tür yaptırımlara karşı görevli mahkemenin gösterilmediği, bu durumda, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı ve görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari yaptırım niteliğindeki cezaya dayanak teşkil edecek bir tutanağa karşı açılan davanın görüm ve çözümünün 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun "*Amaç*" başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

" Bu Kanunun amacı; karayolu taşımacılığını ülke ekonomisinin gerektirdiği şekilde düzenlemek, taşımacılıkta düzeni ve güvenliği sağlamak, taşımacı, acente ve taşıma işleri komisyoncuları ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği ve benzeri hizmetlerin şartlarını belirlemek, taşıma işlerinde istihdam edilenlerin niteliklerini, haklarını ve sorumluluklarını saptamak, karayolu taşımacılığının, diğer taşıma sistemleri ile birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı olarak hizmet vermesini ve mevcut imkânların daha yararlı bir şekilde kullanılmasını sağlamaktır."

7. "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

" Bu Kanun kamuya açık karayolunda motorlu taşıtlarla yapılan yolcu ve eşya taşımacılığını, taşımacıları, taşıma acentelerini, taşıma işleri komisyoncularını, nakliyat ambarı ve kargo işletmecilerini, taşıma işlerinde çalışanlar ile taşımalarda yararlanılan her türlü taşıt, araç, gereç, yapıları ve benzerlerini kapsar.

Ancak, özel otomobillerle ve bunların römorklarıyla yapılan taşımacılar, genel ve katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler, üniversiteler ve kamu iktisadi teşebbüslerine ait otomobillerle yapılan taşımacılar, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğüne ait motorlu taşıt ve bunların römorkları ile yapılan taşımacılar, lastik tekerlekli traktörlerle çekilen römorklarla yapılan taşımacılar bu Kanun hükümlerine tâbi değildir.

İl sınırları içerisindeki taşımacılar ile yüz kilometreye kadar olan şehirlerarası taşımacılığın düzenlenmesi il ve ilçe trafik komisyonları ile işbirliği yapılmak suretiyle ilgili valiliklere, belediye sınırları

içerisindeki şehiriçi taşımalar belediyelere bu Kanuna göre düzenlenecek yönetmelik esasları dahilinde bırakılabilir.

Uluslararası anlaşmalar ile savaş hali, olağanüstü hal ve doğal afet durumlarında uygulanacak hükümler saklıdır."

8. " Ceza uygulaması" başlıklı 27. maddesi şöyledir:

" (Değişik: 25/6/2009-5917/34 md.)

Bu Kanunda yazılı idari para cezalarını uygulamaya Ulaştırma Bakanının yetkilendirdiği Bakanlık personeli, trafik polisi ve zabıtası, trafik polisinin görev alanı dışında kalan yerlerde rütbeli jandarma personeli, sınır kapılarında görev yapan gümrük muhafaza ve gümrük muayene memurları ile bunların amirleri, terminallerde görevli belediye zabıtası yetkilidir.

Bu Kanun kapsamında faaliyet gösterenlere hangi hallerde uyarma, geçici durdurma ve iptal şeklinde idari müeyyideler uygulanacağına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, yönetmelikte düzenlenen uyarma, geçici durdurma ve iptal şeklindeki idari müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez."

9. 08/01/2018 tarihli 30295 sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin "Yetki belgesi alma zorunluluğu" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmelik kapsamına giren taşımacılık, acentelik, taşıma işleri komisyonculuğu, taşıma işleri organizatörlüğü, nakliyat ambarı işletmeciliği, kargo işletmeciliği, lojistik işletmeciliği, dağıtım işletmeciliği, terminal işletmeciliği ve benzeri faaliyetlerde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin yapacakları faaliyetlere uygun olan yetki belgesini/belgelerini Bakanlıktan almaları zorunludur."

10. "Yetki belgesi sahiplerinin ortak yükümlülükleri" başlıklı 40. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"(4) (Değişik ibare:RG-15/11/2019-30949) A1, B1 ve D1 ile kalkış veya varış yeri Büyükşehir olup tarifeli olarak faaliyet gösterecek D4 yetki belgesi sahipleri, yapacakları düzenli yolcu taşımacılığı faaliyetinde, onaylı zaman tarifesinde belirtilen saatteki sefere göndereceği taşıtın plakası ve ATS bilgileri, taşıtta görevli personel bilgileri ile birlikte yolculara ait, 36 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları ile 38 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen bilgileri, seyahat başlayıncaya kadar, seyahati yapamayan veya tamamlamayan yolcu bilgilerinin ise, bu durumun meydana geldiği saatten en geç 30 dakika sonrasına kadar Bakanlığın U-ETDS sistemine işlemek/iletmek zorundadırlar."

11. "İhlal ve idari para cezası karar tutanağı düzenlenmesi" başlıklı 67. maddesi şöyledir:

" (1) Kanunda öngörülen ve bu Yönetmelikte belirtilen kusurları ve/veya ihlalleri işleyenler hakkında, 66 ncı maddede belirtilen görevliler tarafından idari para cezası ve/veya ihlal tespitine dair tutanak düzenlenir.

(2) Tutanaklar, para cezası gerektiren kusurlar için idari para cezası karar tutanağı, uyarma gerektiren mevzuat ihlalleri için ihlal tespit tutanağı olmak üzere iki şekilde düzenlenir.

(3) Birden fazla kusurun bir arada işlenmesi halinde her kabahat için ayrı idari para cezası karar tutanağı düzenlenir.

(4) Birden fazla mevzuat ihlalinin bir arada işlenmesi halinde her ihlal için ayrı ihlal tespit tutanağı düzenlenir. (Ek cümle:RG-21/11/2020-31311) Ancak, bu fıkra kapsamında ayrı ayrı düzenlenmesi gereken ihlal tespit tutanakları, yapılan ihlaller ve karşılığındaki uyarma adetleri ayrı ayrı belirtmek suretiyle elektronik ortamda tek bir ihlal tespit tutanağı olarak düzenlenebilir.

(5) İdari para cezalarına ilişkin diğer hususlarda (Değişik ibare:RG-15/11/2019-30949) Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan mevzuat esas alınır.

(6) Bu maddeye göre düzenlenecek tutanaklar, elektronik olarak da düzenlenebilir. Elektronik olarak düzenlenecek tutanaklara ilişkin hususlar, Bakanlıkça düzenlenir."

12. "Uyarma" başlıklı 69. maddesinin sekizinci fıkrası şöyledir:

"(8) (Ek:RG-15/11/2019-30949) 40 ıncı maddenin üçüncü, dördüncü ve altıncı (Mülga ibare:RG-2/7/2021-31529) fıkrasındaki yükümlülüklerle ilgili olarak U-ETDS'ye;

a) Yapılan sefere ilişkin bilgi/veri iletmeyenlere, her sefer için 15 uyarma,

b) İletilen seferlerde, sefer başına (gidiş veya dönüş) 10 adet geçmemek üzere eksik/yanlış bilgi/veri gönderenlere, her eksiklik/yanlışlık için 1 uyarma,

c) (Ek:RG-10/1/2020-31004) Taşıtta görevli personel bilgisinin hiç bildirilmemesi veya eksik/yanlış bildirilmesi halinde, her sefer için 10 uyarma,

yetki belgesi sahibine verilir. Ancak, bu maddeye göre yaptırım uygulanan firmanın, bu kabahatinin sonradan suç unsuru teşkil ettiğinin tespiti halinde, yetki belgesi sahibine ayrıca 150 uyarma verilir."

13. "Geçici durdurma ve yetki belgesi iptali" başlıklı 70. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

"(4) 40 nci maddenin üçüncü, dördüncü, altıncı ve onüçüncü fıkraları (Mülga ibare:RG-2/7/2021-31529) ile 44 üncü maddenin altıncı ve yedinci fıkralarının; bir yıl içerisinde 30 kez ihlal edildiğinin tespiti halinde, firmanın ilgili yetki belgesi kapsamındaki faaliyeti üç gün süreyle durdurulur. Sürenin hesabında, ilk ihlalin tespit edildiği tarih esas alınır."

14. "İdari para cezası ve diğer idari yaptırımların birlikte uygulanması" başlıklı 72. maddesi şöyledir:

"(1) Kanunda öngörülen idari para cezaları, Kanunda ve bu Yönetmelikte düzenlenen uyarma, geçici durdurma ve iptal gibi idari müeyyidelerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(2) Birden fazla kabahatin bir arada işlenmesi halinde her kabahat için ayrı ayrı idari para cezası uygulanır.

(3) Kanun veya bu Yönetmeliğe muhalefet nedeniyle, elektronik ortamda tespit edilecek kabahat ve ihlal için, denetimle görevli Bakanlık personeli giyaben işlem tesis eder."

15. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.";

16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımlar, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibarettir.

(2) İdari tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir";

17. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyaya kadar saklıdır";

18. Kanun'un "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/02/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Davanın, 4925 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 69, 70 ve 72. maddeleri kapsamında uygulanan idari yaptırım niteliğindeki işleme dayanak oluşturmak üzere düzenlenen tutanağın iptali istemiyle açıldığı, idari yaptırım niteliğindeki işlemin de 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesi kapsamında bir idari yaptırım olduğu anlaşılmıştır.

22. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, Kanun'un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

23. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

24. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

25. Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

26. Olayda, üç gün süre ile faaliyetin durdurulmasına ilişkin idari yaptırım kararına dayanak oluşturan ihlal tespit tutanakları ile verilen uyarma cezasının, süresiz değil, belirli bir süre için 3 gün süre ile faaliyetin durdurulmasına ilişkin idari yaptırım kararı olduğu, 5326 sayılı Kanun'un "*Saklı tutulan hükümler*" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "*diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için,Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyacağı kadar saklıdır*" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyacağı kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olduğu, 5326 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra 4925 sayılı Kanun'un defalarca değiştirilerek yeniden düzenlendiği ve bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesine ilişkin karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

27. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişte etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ikkesidir.

28. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair itikall hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

29. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

30. İncelenen uyuşmazlıkta, 4925 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliği uyarınca süresiz değil, belirli bir süre için 3 gün faaliyetin durdurulmasına ilişkin idari yaptırım kararına dayanak oluşturan tutanağın 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerle Kanun'un yeniden düzenlendiği ve bu haliyle 4925 sayılı Kanun'da ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan Yönetmelikte görevli yargı yeri hususunda hüküm bulunmadığı, kanun yoluna ilişkin bir düzenlemenin yer almadığı anlaşılmıştır.

31. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, uyarma cezasına ilişkin karara karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

32. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Trabzon İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Trabzon 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 23/11/2021 tarihli ve D.İş. 2021/4076 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Trabzon İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Trabzon 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 23/11/2021 tarihli ve D.İş. 2021/4076 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/02/2022 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ, Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Muammer
TOPAL

Üye
Bırol
SONER

Üye
Nilgün
TAŞ

Üye
Doğan
AĞIRMAN

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARŞI OY

Dava, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca çıkarılan Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin 69, 70 ve 72. maddeleri kapsamında uygulanan idari yaptırım niteliğindeki işleme dayanak oluşturmak üzere düzenlenen tutanağın iptali istemiyle açılmıştır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde, bu Yasanın; İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde; diğer genel hükümlerinin, İdari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı; 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu; idari tedbirlerin, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu öngörülmüş; Kanun'un 27. maddesinin 8. fıkrasında ise, İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında, aynı kişi ile ilgili olarak İdari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; İdari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali istemiyle birlikte İdari yargı yerlerinde görüleceği hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan; iptal davalarının konusunu, ilgililerin hukukunu etkileyen, bu özellikleri nedeniyle de idari yargı düzeni içinde yargısal denetime tabi tutulan idari işlemler oluşturmaktadır.

İdari işlem; idarenin, hukuk aleminde değişiklik, yenilik doğuran irade açıklaması olup; bir tasarruf veya kararın idari işlem sayılabilmesi için, idari makamca verilmiş olması ve idarenin, idare hukuku alanında gördüğü idari faaliyetle ilişkin olması gerekmektedir.

İdari makamların, idari faaliyetin görülmesi sırasında kullandıkları kamu gücü ise, söz konusu makamlara, bireyler ile girdikleri ilişkilerde, onların iradesinden bağımsız bir şekilde, hatta karşı iradelerine rağmen, tek yanlı olarak hukuki sonuçlar ve etkiler yaratabilecek işlemler yapılabilme yetki ve yeteneği tanıdığından, kamu gücünün kullanılmasından doğan uyumsuzlıkların idari yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

Uyumsuzluk, davacıya Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 69. maddesi uyarınca uyarma cezası verilmesine yönelik olarak tutulan ihlal tespit tutanaklarından kaynaklanmakta olup; karayolu taşıma mevzuatının yetki belgesi sahiplerine yüklediği yükümlülüğün yerine getirilmesinin sağlanması için, davalı idarece kamu gücüne dayalı olarak, tek yanlı irade beyanı ile tesis edilen dava konusu işlemin iptali istemiyle açılan davanın, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerine yönelik bir niteliği bulunmamaktadır.

Buna göre idari yaptırım uyumsuzluğundan kaynaklanmayan, karayolu taşıma mevzuatının yetki belgesi

sahiplerine yüklediği yükümlölüğün yerine getirilmesi amacıyla idarenin kamu gücüne dayanarak tek yanlı irade beyanı ile tesis ettiği bir idari işlem den doğan uyuşmazlığın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girmektedir.

Açıklanan nedenlerle, yukarıda yer alan kanun hükümleri uyarınca davanın görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli olduğundan adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz. 28/02/2022

Üye
Nilgün TAŞ

Üye
Aydemir TUNÇ

Üye
Ahmet ARSLAN